

64వ అధ్యాయం

٦٤- بَابُ فَضْلِ الْغَنِيِّ الشَّاكِرِ وَهُوَ مَنْ أَخَذَ الْمَالَ مِنْ وَجْهِهِ وَصَرَفَهُ فِي وَجْهِهِ الْمَأْمُورِ بِهَا

కృతజ్ఞుడైన ధనవంతుడు

దివ్య ఖుర్ఆన్ లో అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు :
 ఎవరు (దైవమార్గంలో) ధనాన్ని వినియోగించాడో, (దైవ అవిధేయతకు) భయపడ్డాడో, మంచిని సత్యమని అంగీకరించాడో అతనికి మేము సన్మార్గంలో నడిచేందుకు సౌకర్యాన్ని కలుగజేస్తాము. (అల్ లైల్ : 5 - 7)

పరిశుద్ధుడు కావటానికి తన సంపదను ఖర్చు చేసే పరమ దైవభీతిపరుడు దానికి (నరకానికి) దూరంగా ఉంచబడతాడు. అతనికి ఎవ్వరూ ఏ విధమైన ఉపకారం చెయ్యలేదు, దానికి అతను బదులు తీర్చేందుకు. అతను కేవలం మహోన్నతుడైన తన ప్రభువు ప్రసన్నతను పొందటానికి మాత్రమే ఈ పని చేస్తున్నాడు. ఆ ప్రభువు తప్పకుండా అతడంటే సంతోషిస్తాడు. (అల్ లైల్ : 17 - 21)

“మీరు మీ దానధర్మాలను బహిరంగంగా చేసినా మంచిదే. కాని రహస్యంగా నిరుపేదలకు దానమివ్వటం మీకు ఎక్కువ మేలు చేకూరుస్తుంది. మీ వల్ల జరిగిన దుష్కార్యా లెన్నో దానివల్ల సమసిపోతాయి. మీరు ఏమి చేసినా అది అల్లాహ్ కు తెలుస్తుంది.

(అల్ బఖర : 271)

“మీరు అమితంగా ప్రేమించే వస్తువులను (దైవమార్గంలో) ఖర్చుపెట్టనంతవరకు మీరు సత్కార్యస్థాయికి చేరుకోలేరు. మీరు ఖర్చు

قال الله تعالى: ﴿ قَلِمًا مِّنْ أَعْيُنٍ وَأَنْفٍ ﴿٥﴾ وَصَدَقَ بِالْحَقِّ ﴿٦﴾ فَتَسْبِرُهُ لِيَسْرِيَ ﴾ [الليل: ٥ - ٧] وقال تعالى: ﴿ وَسَيَجْزِيهَا الْآتِقَىٰ ﴿١٧﴾ الَّذِي يُوَفِّي مَالَهُ يَتَزَكَّىٰ ﴿١٨﴾ وَمَا لِأَحَدٍ عِنْدَهُ مِنْ نِعْمَةٍ تُجْزَىٰ ﴿١٩﴾ إِلَّا إِيْتَاءًا وَبِحُرِّ رَوْحِ الْأَعْلَىٰ ﴿٢٠﴾ وَكَسَفَ رِضَىٰ ﴾ [الليل: ١٧ - ٢١] وقال تعالى: ﴿ إِن تَبَدُّوا لَأَصْدَقْتِ فَنِعْمًا مِنِّي وَإِن تَخَفُوهُمَا وَتَوَتَّوهُمَا الْفُقَرَاءُ فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَتَكْفُرٌ عَنْكُمْ مِّن سَكِينَاتِكُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴾ [البقرة: ٢٧١] وقال تعالى: ﴿ لَنْ نَّتْلُوَ الْقُرْآنَ حَتَّىٰ تُنْفِقُوا مِنَّا يُحِبُّونَ وَمَا يُنْفِقُونَ مِن شَيْءٍ فَإِنَّ اللَّهَ يَوْمَ عَلَيْهِ ﴿آل عمران: ٩٢﴾ وَالآيَاتِ فِي فَضْلِ الْإِنْفَاقِ فِي الطَّاعَاتِ كَثِيرَةٌ مَّعْلُومَةٌ .

చేసేదంతా అల్లాహ్‌కు బాగా తెలుసు.”

(అలి ఇమాన్ : 92)

571. హజ్రత్ అబ్దుల్లాహ్ బిన్ మస్ఘూద్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు : ఇద్దరు వ్యక్తుల పట్ల తప్ప మరెవరి పట్లా అసూయ చెందటం ధర్మసమ్మతం కాదు. వారిలో ఒకడు : దేవుడు సిరిసంపదలను ప్రసాదించి, వాటిని సత్యమార్గంలో ఖర్చుపెట్టే సద్బుద్ధిని ప్రసాదించినవాడు. రెండో వ్యక్తి: దేవుడు విజ్ఞతా వివేచనాలను ప్రసాదిస్తే వాటి ప్రకారం నిర్ణయాలు తీసుకుంటూ, ఆ వివేచనను ఇతరులకు కూడా బోధించేవాడు.

(బుఖారీ - ముస్లిం)

۵۷۱ - وعن عبد الله بن مسعود

رضي الله عنه قال: قال رسول الله ﷺ: «لا حسد إلا في اثنتين: رجل آتاه الله مالا، فسلطه علىهلك في الحق، ورجل آتاه الله حكمة فهو يقضي بها ويعلمها» متفق عليه وتقدم شرحه قريبا.

ముఖ్యాంశాలు

ఈ హదీసు ఇంతకు ముందు వచ్చినప్పటికీ ఇందులోని విషయం సదరు అధ్యాయానికి కూడా వర్తిస్తుండటంతో దీనిని మళ్ళీ ఇక్కడ ప్రస్తావించటం జరిగింది. అల్లాహ్ ఎవరికైనా ధనం ఇస్తే వారు అందుకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుకోవాలి. అల్లాహ్ ఆదేశించిన మార్గంలో ఆ ధనాన్ని ఖర్చుపెడితే ఆయనకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుకున్నట్లవుతుంది. అదేవిధంగా విద్యను అభ్యసించిన తర్వాత దాన్ని ఆచరణలో పెట్టడమే ఆ దైవానుగ్రహానికి కృతజ్ఞతలు! మరో విషయం, ఇతరులకు మంచి చేసే ఉద్దేశ్యంతో విద్యనభ్యసించాలనీ, ధనం సంపాదించాలని ఆశపడటంలో తప్పులేదు.

572. హజ్రత్ ఇబ్నె ఉమర్ (రజి) కథనం ప్రకారం దైవప్రవక్త (సల్లం) ఇలా ప్రవచించారు : ఇద్దరు వ్యక్తుల పట్ల తప్ప మరెవరిపట్లా అసూయ చెందరాదు. ఒకరు; దేవుడు ఖుర్ఆన్ జ్ఞానాన్ని ప్రసాదించగా రేయింబవళ్ళు దాన్ని ఆచరించే వ్యక్తి. రెండోవాడు: దేవుడు సిరిసంపదలు

۵۷۲ - وعن ابن عمر رضي الله

عنهما عن النبي ﷺ قال: «لا حسد إلا في اثنتين: رجل آتاه الله القرآن، فهو يقوم به آناء الليل وآناء النهار، ورجل آتاه الله مالا، فهو ينفقه آناء الليل وآناء النهار» متفق عليه. «الآناء: الساعات»

అనుగ్రహించగా వాటిని రేయింబవళ్ళు

(దైవమార్గంలో) ఖర్చుపెట్టే వ్యక్తి.

(బుఖారీ - ముస్లిం)

(సహీహ్ బుఖారీలోని తౌహీద్ ప్రకరణం, సహీహ్ ముస్లింలోని ప్రయాణీకుల నమాజ్ ప్రకరణం)

ముఖ్యాంశాలు

ఇంతకు ముందు హదీసులో ఇక్కడ 'ఖుర్ఆన్' అని చెప్పినచోట 'వివేచనం' అన్న పదం వాడబడింది. 'వివేచనం' అన్నా 'ఖుర్ఆన్' అన్నా అర్థం ఒక్కటే! ఖుర్ఆన్ ను ఆచరించటం అనే మాటలో దాన్ని పారాయణం చేయటం, దాన్ని ఇతరులకు బోధించటం, దాని ఆధారంగా తీర్పులు ఇవ్వటం, దానికి అనుగుణంగా ఉత్తరువులు జారీచేయటం అన్నీ వచ్చేస్తాయి. ఈ విధంగా పై రెండు హదీసులకూ భావం ఒక్కటే.

573. హజ్రత్ అబూ హురైరా (రజి) కథనం : ముహాజిర్లలో పేద ప్రజలైన కొంతమంది ఓ రోజు దైవప్రవక్త (సల్లం) దగ్గరికి వచ్చి, "(దైవప్రవక్తా!) ధనికులు (మాకన్నా) గొప్ప స్థానాలను, శాశ్వత సుఖాలను పొదుతారు" అని అన్నారు. "అదెలాగూ?" అని అడిగారు దైవప్రవక్త (సల్లం). దానికి వారు సమాధానమిస్తూ, "వారు మాలాగే నమాజులు చేస్తున్నారు. ఉపవాసాలు పాటిస్తున్నారు. అయితే వారు దానధర్మాలు కూడా చేస్తున్నారు. కాని (స్తోమత లేనికారణంగా) మేము (దానధర్మాలు) చేయటం లేదు. వారు బానిసల్ని కూడా విడిపిస్తున్నారు. మేమా పని చేయలేకపోతున్నాం" అని అన్నారు.

అది విని దైవప్రవక్త (సల్లం), అయితే నేను మీకో విషయం తెలియజేయనా? దాన్ని గనక మీరు పాటిస్తే, మిమ్మల్ని మించిపోయినవారి స్థాయికి మీరు

۵۷۳ - وَعَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَنَّ فُقَرَاءَ الْمُهَاجِرِينَ أَتَوْا رَسُولَ اللَّهِ ﷺ، فَقَالُوا: ذَهَبَ أَهْلُ الدُّنْيَرِ بِالذَّرَجَاتِ الْعُلَى، وَالنَّعِيمِ الْمَقِيمِ، فَقَالَ: «وَمَا ذَاكَ؟» فَقَالُوا: يُصَلُّونَ كَمَا نُصَلِّي، وَيَصُومُونَ كَمَا نَصُومُ، وَيَتَصَدَّقُونَ وَلَا تَتَصَدَّقُ، وَيَعْتَقُونَ وَلَا نَعْتَقُ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ: «أَفَلَا أَعْلَمُكُمْ شَيْئًا تُذَرُّوْنَ بِهِ مِنْ سَبَقِكُمْ، وَتَسْبِقُونَ مَنْ بَعْدَكُمْ، وَلَا يَكُونُ أَحَدٌ أَفْضَلَ مِنْكُمْ إِلَّا مَنْ صَنَعَ مِثْلَ مَا صَنَعْتُمْ؟» قَالُوا: بَلَى يَا رَسُولَ اللَّهِ! قَالَ: «تَسْبِحُونَ، وَتَحْمَدُونَ، وَتُكَبِّرُونَ، وَدُبَّرَ كُلُّ صَلَاةٍ ثَلَاثًا وَثَلَاثِينَ مَرَّةً» فَرَجَعَ فُقَرَاءُ الْمُهَاجِرِينَ إِلَى

చేరుకుంటారు. మీ తరువాత వచ్చిన వారికంటే కూడా మీరు మించిపోతారు. మీ పద్ధతిని పాటించేవారు తప్ప మీకన్నా శ్రేష్ఠులు మరెవ్వరూ ఉండబోరు” అని అన్నారు.

“తప్పకుండా తెలియజేయండి దైవ ప్రవక్తా!” అని విన్నవించుకున్నారు సహచరులు. అప్పుడాయన “ప్రతినమాజు తరువాత ‘సుబ్ హానల్లాహ్’, ‘అల్ హమ్దులిల్లాహ్’, ‘అల్లాహు అక్బర్’ అని (ప్రతి ఒక్కటి) ముప్పైమూడుమార్లు చొప్పున పఠించండి” అని అన్నారు.

(పేద ప్రజలు దాన్ని ఆచరించటం మొదలుపెట్టారు. కొంతకాలానికి ధనికులకు కూడా ఆ విషయం తెలిసిపోయింది. వాళ్ళు కూడా దాన్ని పాటించసాగారు). అప్పుడు ముహాజిర్ నిరుపేదలు మళ్ళీ దైవప్రవక్త (సల్లం) సన్నిధికి వెళ్ళి, “మేము చేస్తున్నది ధనిక సోదరులకు కూడా తెలిసిపోయింది. వాళ్ళు మాలాగే దాన్ని ఆచరించటం మొదలుపెట్టారు” అని ఫిర్యాదు చేసుకున్నారు. దానికాయన “అది దేవుని అనుగ్రహం. దేవుడు తాను కోరినవారికి తన అనుగ్రహాన్ని ప్రసాదిస్తాడు” అని అన్నారు.

(బుఖారీ - ముస్లిం)

(వాక్యాలు మాత్రం ముస్లింవి).

(సహీహ్ బుఖారీలోని అజాన్ ప్రకరణం, సహీహ్ ముస్లిం లోని మస్తీదుల ప్రకరణం)

رسول الله ﷺ، فقالوا: سَمِعَ إِخْوَانَنَا أَهْلَ الْأَمْوَالِ بِمَا فَعَلْنَا، فَفَعَلُوا مِثْلَهُ؟ فَقَالَ رسول الله ﷺ: «ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ» متفقٌ عليه وهذا لفظ رواية مسلم. «الدُّنُورُ»: الْأَمْوَالُ الْكَثِيرَةُ، وَاللَّهُ أَعْلَمُ.